

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ДОПОМОЖІМ РОБІТНИЧИМ БОРЦЯМ.

ЗАКЛИК КАНАДІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ОБОРОНЧОЇ ЛІГИ.

Наша редакція отримала від Виконавчого Комітету Канадської Робітничої Оборончої Ліги просбудо-заклик до всіх робітничих часописів та журналів, щоб допомогти в її стараннях ознайомити всіх робітників, що саме тепер відбувається в Келгарі суд над багатьма майнерами і їхніми жінками, на основі оскаржень пороблених проти них в зв'язку з недавнім страйком в Дромгелері і околиці.

Про цей страйк читачам нашого часопису відомі вже всі подробиці. Відомо теж, що під час того страйку одного молодого майнера поліція постріляла і багатьох майнерів і їхніх жінок було арештовано, а відтак випущено на волю за запорукою. Тепер кілька вже засудили, а прочих ще судять.

Оскаржені звернулися до вище згаданого комітету з просбудою, щоб їм негайно вислати тисячу доларів. Комітет вже домагався їм чим міг, а тепер у нього в касі осталося всього 200 доларів і він їх вислав на оборону оскаржених та приобіцяв слати даліше допомогу, як тільки буде мати гроші. У відповідь на це оскаржені майнери вислали телеграму, що адвокат відмовляється провадити даліше оборону, коли йому негайно не виплатять що найменше 500 доларів. Вони просять, щоб їм кінце телеграфічно вислати 500, а коли як небудь можливо, то 1000 доларів.

Ось таке положення. Двадцять шість оскаржених і їхніх жінок свідки, що приїхали до Келгарі з інших місцевостей, мусять теж мати де спати і що їсти. Цей заклик не потребує ніяких дальших пояснень. Нашим оскарженим товаришам, яких судять за те, що вони боролися проти зниження заробітної плати і за кусок хліба для своїх дітей, та взагалі за робітничі права, мусять бути дана негайна допомога.

В якому положенні ми всі не знаходились-би зараз, то все таки можемо дати собі яку-тільки раду. А вони не мають нічого-сьинько — ні праці, ні грошей, ні средств до життя. Терплять вони не за свої особисті справи або провини, а за участь в обороні робітничих інтересів, за загальну робітничу справу. Ми не сміємо оставити їх без легальної оборони і в годині та холоді. Тому спішим їм на поміч. Всі гроші на допомогу нашим оскарженим товаришам і товаришам треба слати на адресу секретаря-скарбника Канадської Робітничої Оборончої Ліги: Mrs. Florence Custance, 211 Milverton Blvd., Toronto, 6, Ont.

Комітет, можливо, вже ਦੇਗроши денубуд позичив й вислав і через те належить всі зборки послати на його адресу, а він вживатиме цих грошей на оборону підсудних і провадитиме належні рахунки допомогового фонду.

ЩО ТАКЕ КАНАДІЙСЬКА РОБІТНИЧА ОБОРОНЧА ЛІГА?

Канадська Робітничая Оборонча Ліга, це безпартійна робітничая організація, що змагає до того, щоб об'єднати всі робітничі організації, без огляду на їхній політичний чи індустріальний характер або їхню приналежність, в цілі оборони тих робітників, яких час від часу переслідують і судять за їхню активну участь в робітничому русі. Подібні організації існують в інших країнах вже давніше, а в Канаді вона повстала порівняно недавно, на сході і її належить вітати і поширити по всіх провінціях і по всіх місцевостях.

Що такої організації конечно потрібно, про те всі ми знаємо з досвіду. Вистарчить пригадати 1919 рік, арештування й процес страйкових провідників у Вінніпегу, арештування й процес т. Дж. Мек'Лаклена в 1923 р. в Новій Шкотії, абсолюторні гуртові-арештування майнерів в Альберті і Новій Шкотії, щоб висинити собі значення такої оборончої організації. Під час усіх цих процесів робітничих провідників і борців треба було нагло формувати місцеві оборончі комітети, які по закінченню кожного такого процесу розвиваються. Звичайно на цему терміна справа оборони. В кожному випадку не було кому відрату занятися справою арештованих і допомогою їхнім родинам, не було на те й фондів. Вже аж після того, як були наші борці арештовані, формовано оборонний комітет, роблено заклик за фондами і т. д. Нераз грошей потрібно було до заризу, а не було де їх взяти і треба було ждати, поки наспіють жертви від робітничих організацій і від робітників взагалі.

Щоб цему заризати, щоб мати на кожну хвилю когось, що занявся-б справою оборони переслідуваних за робітничі справи робітників і робітниць, а також мати для тої цілі потрібні фонди, власне з'організовано на сході Канади згадану Канадську Робітничую Оборончу Лігу. Вона не є тимчасовою і не є місцевею організацією, але має існують безперервно і провадити свою діяльність на всьєкраєву скалу. В теперішньому часі загострення класової боротьби і все частіших переслідувань робітничого руху і його провідників капіталістами і їхньою владою, без такої оборончої організації робітники не можуть ніяк обійтиса. Капіталісти завжди приготувані до переслідування робітників, тому робітники мусять теж бути завжди приготувані до самооборони.

Тому то попри допомогу нашим оскарженим товаришам і товаришам на заході, треба при цій нагоді застановитися і над заснованням відділів Канадської Робітничої Оборончої Ліги в кожній місцевості. Вкладка в цій організації дуже низька, бо всього 10 цт. від члена місячно, або один долар на рік, а організації можуть вступати до Ліги як цілість і платити певну складку за все своє членство. Всі інформації можна отримати від секретаря Ліги, якій адреса подана вище. У цій робітничій оборончій організації треба згуртувати всі робітничі організації і всіх зацікавлених поодинокі робітників і робітниць, без огляду на расові, національні, релігійні, політичні і всякі інші різниці, бо справа оборони перед переслідуванням і ув'язнюванням тих, що провадять боротьбу за загальні робітничі інтереси, є загальною справою всієї робітничої класи.

ТОВАРИШІ ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКР. РОБ. ВІСТІ"

ДОВКОЛА СЛАВНИХ ІМЕН.

Несподівано ні для кого розгорілася на шпальтах "Укр. Роб. Вістей" і "Укр. Голосе" боротьба, якщо це буде правильна назва, довкола імен славних революціонерів Степана Мельничука і Петра Шеремети і то в третю річницю їх героїської смерті. Боротьба ця розгорілася несподівано, бо хто-ж з здорово-думаючих чесних людей міг сподіватися, що найдуться безличники серед України, які посміють кинути болатом на людей, що вмерли в боротьбі за визвіл трудового народу Галичини. А вже цего, адяється, не повинні-б робити навіть найбільш заплі українські чорносотенці, як що вони мають в собі хоч краплину національної гідності і бажавть національного визволення українського народу Західної України з шляхетської неволі. Це могли-б зробити тільки продажні наймити польської шляхти для того, щоб позбавити український трудовий народ революційної традиції, щоб вирвати у него примір революційної боротьби в минулому, на якому він не міг би взоруватися в своїй боротьбі за визвіл в сучасному й майбутньому.

"Укр. Голос" взявся викопати цю службу для польської шляхти, хоч, правда, дуже тактично не даючи, що виходить з цього, а тільки каже, що "немає причини занадто одушевлятися листопадним святом", бо воно лише "локальне", "областне", і "немає ніякого значення".

Отже маємо: Мельничук і Шеремета не є революційні борці, бо не боролися за визвіл свого народу, але викали від більшовиків до Чехословаччини на студії: "немає причини одушевлятися листопадним святом", бо воно "має й свою тему сторону"; проголошувати самостійну Західно-Українську Народну Республіку було не потрібно.

Для ког-ж в такому разі потрібна нині вся ота писанина "Укр. Голосу"? Річ ясна, для польської шляхти. "Укр. Голос" старався вибити підвалини не тільки з під боротьби українського трудового народу за соціальний визвіл з кінтів польської шляхти, але також і за національний, в розумінню, скажемо, УНДО. Ясно, що очі кіншени "Укр. Голосу" звернені на Варшаву, де недавно вмер один з останніх Могіланів петлюрівців — Саліковський.

Злудка українських патріотів під проводом лідерів з "Укр. Голосу" з польською шляхтою в Вінніпегу не була-лише відповіддю подією. Для деякого воно може була тільки виборчою, але не для папів з "Укр. Голосу". О, ні, ті цілять даліше і глибше.

Тому так широко відповідав. Ірчана чим шляхетським наймитам треба уважати не як прямих їм відповідь, але як висинення правди перед широким і чесним українським громадянством. Для класово-свідомого-ж українського робітництва і фермерства і без відповіді їм, що були Мельничук, Шеремета, Цепко і ціла їх двайниця. Про це найкраще свідчить хвиля святкування третьої річницї смерті цих героїв членськими робітничо-фермерськими організаціями. І тут "Укр. Голос" хай збере "доказ" всіх петлюрівських Лещинських в Європі й Америці, що те йому не поможє.

Хрунів пізнаємо по хвостах, не бачивши ще навіть їх рила. Волинськ.

ПОМЕР ЄВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ.

Для 21 листопада помер у Відні український діяч Євген Левицький. Був він одним з основоположників націонал-демократичної партії в Галичині, головним редактором "Діла", послим до віденського парламенту від 1907 року аж до республіки Австрії, а за часів "диктатури" Петрушевича, був його послом в Берліні і Празі.

Під пансько-шляхетською владою, особливо на "хресах", відбуваються даліше наймовірніші жакливі події. До самої редакції наспіли відписи інтерв'єлей послів з Комуністичної Посольської Фракції до міністра: справедливості в ріжних справах, що виявляють жахливі переслідування, муки й смерть політичних в'язнів і всіх тих, що заплідожені у ворожому відношенні до пансько-шляхетської влади.

В інтерв'єлях, звичайно, подается тільки розсіджені послами факти. Щоб ознайомити наших читачів, що там діється з-нішими товаришами і братами, подаємо ці факти, пропускаючи всі запліти, що їх ставлять послы до міністра справедливості.

Інтерв'єляція

Посла Андрія Пащука з Комуністичної Посольської Фракції і тов. до п. Міністра Справедливості у справі отруття політичного в'язня Володимира Крайця, перебуваючого у шпиталі володимирським.

Волинська дефензива є вже від давня знана серед працюючого населення України зі своїх прокаторських практик, з масового фабрикування "винювників" та політичних процесів. Нічого отже нема дивного, що її "плодовити" та "широко" діяльність під керівництвом п.п. Зарембів — кривава рана на тілі працюючої людності Волині — є прикрита густою прислоною "урядової тайни", на відслоненні якої нікому з "державних влад" не залежить.

Вночі з 28. на 29. серпня п. р. служба повітового шпиталю в Володимирі була заарямована фактом смертельного майбутнього затруття політичного в'язня Володимира Крайця, находячогося в шпиталі під присталим поліційним надзором. Призвані лікарі stwierdили, що до молока, яке вивил Краець, була вкисана доза стрихніни.

По довготривалій та усердній змаганні лікарів вдалось урятувати затрутого та повернути його до притомности. Потім висинилось, що пер 28. серпня до шпитальної сали, у якій лежав поважно хорий на туберкульозу Краець, припрываджено незнайомого чоловіка, який зняв ліжку повільно Крайця. Чоловік цей вночі наступного дня по випадку сечез з шпиталю.

В ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКІЙ НЕВОЛІ.

Волілих наслідком биття в тюрмах Річнопослітої. В ч. 5-6 часопису "Вязень Політичний", органу червоної промочі у Польщі, находимо між іншим ось яку кореспонденцію з келецької тюрми: "У келецькій тюрмі находиться молодий робітник, Скочок, божевільний. Хороби цієї набув ще при війську наслідком знущання над ним. По звільненні зі служби, перебуваючи якийсь час дома, почував себе цілком добре. При арештованні так його побили у політичній дефензиві, що хороба знову відновилася; тепер стан його здоров'я є невилічний, що потвердив лікар. Що на це келецька прокуратура? Чи у тюрмах мають сидіти божевільні? Доказом цього, що небувалий цей факт не є відосібно-ним явищем, є слідуочий лист політичних в'язнів з Мокотівської тюрми у Варшаві, поміщений в "Унізер Фольксцайтунг" з дня 1-го листопада: "Від довшого часу — читаємо у цім листі — перебуває з нами товариш Коронівський — Українець з Білої Підліської, редактор українського часопису, арештований та присуджений на 4 роки тяжкої тюрми. Коронівський був тортурований на сілдістві електричним током. Тов. Коронівський наслідком цих знущань над ним дістав тяжку душевну хоробу, яка граничить з божевіллям. Ми домагались від тюремної влади звільнення його, або відслання до шпиталю божевільних. Адміністрація забрала його від нас два тижні тому, та пустила поголоску, що він відсланий до шпиталю в Творка. Тимчасом ми довідалися, що Коронівський перетримуваний є у тутешній тюрмі в поєднанні та голодує вже 13-тий день! Тепер лежить непритомний у тюремній шпиталі, де його штучно відкормлюють. Довідаємося, що лікар психіатр признав його за душевно хоророго, та мимо цього, наслідком злої волі або каригідного недбалства з боку адміністрації чи прокуратури, находиться він і даліше у тюрмі. Нині ми знову домагались ультимативно вислання Коронівського до шпиталю для психічно хорорих. Наколи цього не буде, ми рішили зачати голодівку солідарности з замученим від польських властей хорим в'язнем — Українцем — жертвою диких практик сілдічних буржуазної Польщі. Рівночасно зложуємо на ваші руки протест як найгостріший проти сілдічності та тюремних тортур у Польщі."

ЗБОЖЕВОЛИ НАСЛІДКОМ БИТТЯ В ТЮРМАХ.

Інтерв'єляція послів з Комуністичної Посольської Фракції і тов. до п. Міністра Справедливості у справі отруття політичного в'язня Володимира Крайця, перебуваючого у шпиталі володимирським.

Волинська дефензива є вже від давня знана серед працюючого населення України зі своїх прокаторських практик, з масового фабрикування "винювників" та політичних процесів. Нічого отже нема дивного, що її "плодовити" та "широко" діяльність під керівництвом п.п. Зарембів — кривава рана на тілі працюючої людності Волині — є прикрита густою прислоною "урядової тайни", на відслоненні якої нікому з "державних влад" не залежить.

Вночі з 28. на 29. серпня п. р. служба повітового шпиталю в Володимирі була заарямована фактом смертельного майбутнього затруття політичного в'язня Володимира Крайця, находячогося в шпиталі під присталим поліційним надзором. Призвані лікарі stwierdили, що до молока, яке вивил Краець, була вкисана доза стрихніни.

По довготривалій та усердній змаганні лікарів вдалось урятувати затрутого та повернути його до притомности. Потім висинилось, що пер 28. серпня до шпитальної сали, у якій лежав поважно хорий на туберкульозу Краець, припрываджено незнайомого чоловіка, який зняв ліжку повільно Крайця. Чоловік цей вночі наступного дня по випадку сечез з шпиталю.

Требя зазначити, що Краець є оскарженим через дефензиву за будиного організування майбутнього повстання. Є підозріння, що ці, що хотіли позбавити його життя, рекрутувалися з лагєра "фабрикантів" всяких "антидержавних" організацій".

Ці потрясаючі факти доказують, до яких потворних форм доведено тюремну систему у Польщі, вина за що спадає без сумніву на наші органи урядові, які на всі наші інтерпеляції, що домагаються скорочення насильств, биття та тортуровання в'язнів, відповідають все, що у тюрмах Річнопослітої усе в порядку!"

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

МУСИТЬ ШОСЬ БРАТИ!...

— Дискутують на "ріжні теми". Склепарка поряється до коло ляди й також кортить де-що сказати, але боїться, щоб ко не образити й не понести відтак шкоди втраченню кошту-мера.

Товаришка розложила листу й переконув робітника, що він повинен читати свою робітничу газету.

— А скільки вам платять за те? — вмишуться якась жінка. — А хіба я за гроші роблю для нашої газети? — питає товаришка лагідним голосом, звертаючись до жінки.

— Та вже й не дурно! — Ха-ха-ха! — Ви то й говорите в тім робучім домі, представлення граєте, по хатах бігаєте за якимись фондами на газету, то ви мусять шось брати за те!

— Та від кого? — А від тих з Вінніпегу... Товаришка оставила вперту жінку і продовжала свою роботу даліше.

Жінки тихцем шепотіли та гдипали на товаришку. — Ади, ади, який в неї ковт? — А кричить на флетформі: "нам біда, нам треба боротися"... Ану, скажіть, най дасть вам того ковта, чи дасть!

Товаришка чє ту розмову й лише посміхається. Бо що-ж буде робити? Сваритися з ними? Над ними треба плакати, а не сварити їх!

До склепу вгнався захизаний секретар відділу Робітничого Запомогового Товариства.

— А я за вами всюда, а ви аж тут.

— Шо-ж такого? — спитала товаришка, кінчаючи писати адресу нового передплатника "У. Р. В."

— Вже тиждень ношу його. — Шо? — Та-ж чєк. Підпишіться, що одержали.

Між жінками шум. Всі звернулися в сторону товариша і товаришки.

Товаришка підписала посвідку, що одержала чєк від Головного Заряду Р.З.Т. у Вінніпегу і виїшла разом з товаришом.

— А що? Я-ж казала, що вона побірає гроші! — Правда, кумо, правда. — Не знати лише, скільки. — Це вже тайна...

— Я добре казала, що вона мусять шось брати! — Та що ви таке дурне говорите, — перервав якийсь робітник, — вона дістала чєк від запомогового товариства, бо була хора пару тижнів тому назад, а не за те, що збирє гроші на газету! Вони всі збирають гроші, всі грають представлення і грошей не беруть жадних. В них організація. Вчуться читати, писати, співати, грати, дають відчити, а також мають й таку організацію, що коли хто захороче, то побірає допомогу. Вони добре стоять. Нам також треба йти до них.

— Най воно собі буде що хоче, а я казала, що мусять шось брати і це правда. От тепер викрилося. Я дурно нічого ніколи не говорю! — "Мусять шось брати"... І переконуй її.

Драпаки.

ВУЛИЦЯ ВОРОВСЬКОГО В КИЇВІ.

Гордоць Київна — вулиця ім. Воробського (колишній Хрестатик), — чистенька, гарненька, скрізь підметена, бруки й тротуари відметувані. Окурків, сміття, — наче ніколи не буває.

Літають взад і вперед, гудять, свистять машини, моторчиків, вагони трамваю. Носять-ся десятками, сотнями візники. Точісінько як у Києві.

Поваж на середину, або треба перейти з одного боку на другий — дивись добре. Гав не лопи. В мить опинишся під колесами. Не зупиш, як тебе карета швидко допомоги транспорту до лікарні.

Кожних 50—100 кроків — вартоний. Помахувати червоною паличкою, регулює рух. Нагадує про "одеснуй і о-шубуй".

А людей, — не перерахуєш: старі, молоді, чоловіки, жінки, нафарбовані і без фарб. Сотні, тисячі. І все це кудись летить, біжить, чогось потрібує.

А будинки, магазини. Здається, що ввора вікна були забиті брудними дошками, залізом, диком. Багато було золотих зачепів, а деякі торгували хлібом, квасом, цибудлю, або розподіляли "канарєвчі пайки" і все це минуло як у тумані.

Скрізь побілено, пофарбовано, прибрано, сє на сонці, наче дорогіший самошити.

І чого тільки в отих крамничцях немає?! Осє крамничці Церобкопу, повнісінькі набіжкоматніших товариш від вітани, пера, шитка, книжки до сузів, готового одягу, взуття включно.

Ось — Рєзінотрєст, Папіртрєст, Харчотрєст, Текстильтрєст, ріжні видавничства, крамничці Лєрєва, Добробуту і т. д. і т. п.

Сіла сплясна. Усіх шє перерахуєш. І всі вони — державні, коопєративні, повні покутців, що не завжди вміщються в середині, як он, напр., Шпєротрєст, що біля нього стотить ярба, чекаючи на чергу.

Крамничці приватних власників маянчать тільки де-не-де, нагадуючи про давнє минуле. І над усіма цими крамничцями вивіски — маленькі й великі, пофарбовані світлыми, темними, червоними, блакитними і всякими фарбами.

Екскурєант.

Комєдія в 3-ох діях "Панна Штукєрка" нині на сцені Укр. Роб. Дому в Вінніпегу. Приходіть громадо, а будєте вдєводєні.